दैनिक लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष ३७ | अंक १२३ | बुटवल | २०८२ बैशाख १७, गते बुधबार | नेपाल संवत ११४५ | Wednesday Apr. 30, 2025 | पृष्ठ ४ | मूल्य रु. ६ मात्र | Lumbini

हामी बोलेर मात्र होइन पुऱ्याएर छाड्छौं

तपाईको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा पठाउनु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस्

सुपर काइनेटिक कुरियर्स सर्भिस

ट्राफिक चोक हिमालयन बैंकको साइड (सुर्य लाईफ इन्सोरेन्स भएको भवन) फोनः- ०७१५४२५७१

गगनसँग लिखित जवाफ माग

बुटवल । सर्वोच्च अदालतले नेपाली कांग्रेसका महामन्त्री गगनकुमार थापालाई अदालतको अवहेलनामा किन कारबाही नगर्ने भनी उनको लिखित जवाफ माग्न आदेश दिएको छ ।

सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन मुद्दामा बोलेको भन्दै थापाविरुद्ध अदालतको अवहेलनामा कारबाही हुनुपर्ने मागसहित सर्वोच्चमा निवेदन पेश भएको थियो ।

कामु प्रधानान्यायाधीश सपना प्रधान मल्ल र न्यायाधीश नित्यानन्द पाण्डेयको इजलासले उनको लिखित जवाफ माग्ने आदेश गरेको हो । केही दिनअघि एक कार्यक्रममा कांग्रेस महामन्त्री थापाले ५२ जना संवैधानिक पदाधिकारीहरुको मुद्दा 'सर्वोच्च अदालतले डिल गरेको' भन्ने अभिव्यक्ति दिएका थिए ।

सरकार जवाफदेही भएन : माओवादी

बुटवल । नेकपा माओवादी केन्द्रका प्रमुख सचेतक हितराज पाण्डेले सरकार संसद् र जनताप्रति जवाफदेही नभएको आरोप लगाएका छन् । मंगलबार बसेको प्रतिनिधिसभा बैठकपछि संसद् भवन परिसरमा पत्रकारहरूसँग कुरा गर्दै पाण्डेले आन्दोलनरत शिक्षकहरूको माग सम्बोधन गर्न दर्ता भएको जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्तावमाथि छलफल गर्न सरकार तयार नभएको बताए ।

'शिक्षकहरू सडकमा छन्, त्यसकारण अत्यन्त जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव छलफल गरौँ भनेर हामीले हिजोदेखि हाम्रो नियमावलीको व्यवस्था अनुसार अनुरोध गऱ्यौं, आज पनि हामीले अनुरोध गऱ्यौं,' उनले भने-'हामीले त्यसमा सबै प्रतिपक्षीको तर्फबाट उठेर त्यो माग पनि गऱ्यौं, कुरा पनि राख्यौँ । तर सरकार सुन्दै सुन्दैन ।'

नेता पाण्डेले दिनदिनै संसद्को कार्यसूचीबाट उक्त प्रस्ताव हटाइएको भन्दै यसरी संसद् प्रभावकारी नहुने निष्कर्ष सुनाए ।

'के भन्छ सरकार भने यति महत्त्वपूर्ण विषयवस्तुमा शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक, परीक्षा, विद्यार्थी भर्ना, यस्ता जरूरी कुराहरूमा पनि हामी संसद्मा छलफल गरेर एउटा कुरा निकालौं भन्दा सरकार सुन्दैन,' उनले भने-'सांसदका रायहरू लिऔँ भन्दा पनि सरकार संसद्लाई वास्ता गर्दैन ।'

सभामुखले महत्वपूर्ण विषय संसदको कार्यसूचीबाट हटाएको उनको आरोप छ ।'अझ दिनदिनै हाम्रो कार्य तालिकामा भएका कार्यसूची त सभामुखज्युले आज यो सूचीबाट हटाइयो, हिजो पनि हटाइयो, आज पनि हटाइयो,' उनले प्रश्न गरे, 'यसरी संसद कसरी प्रभावकारी हुनसक्छ ?'पाण्डेले सरकारको गैरजिम्मेवारपनप्रति आ-आफ्नो ठाउँबाट आवाज उठाउन अभिभावक, विद्यार्थी र नागरिकलाई आग्रह पनि गरे । 'यस कारण सरकार संसदप्रति जवाफदेही छैन, सरकार जनतातिर जवाफदेही छैन । यो विषयवस्तु तथ्यहरूले पुष्टि गर्छन् ।'- उनले भने ।

सरकार-डाक्टर वार्ता निश्कर्षविहीन

बुटवल । आन्दोलनरत आवासीय चिकित्सकहरुसँग शिक्षा मन्त्री रघुजी पन्तले गरेको छलफल निस्कर्षहीन बनेको छ । छलफलबाट निस्केर डाक्टरहरुले सरकार मेडिकल माफिया र विचौलियाको प्रभावमा परेको आरोप लगाए ।

शिक्षा मन्त्रालयमा चिकित्सक संघका प्रतिनिधिहरु शिक्षामन्त्रीसँग अनौपचारिक वार्तामा बसेका हुन् । दुई दिनअघि चिकित्सा शिक्षा सेवा आयोगको बैठकले निजी मेडिकल कलेजमा अध्ययनरत आवासीय चिकित्सकलाई सरकारी सरह निर्वाह भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको थियो ।

सम्बन्धित पक्षसँग भएका छलफल र प्राप्त प्रतिवेदनसमेतका आधारमा आवासीय चिकित्सकको समान सुविधा (मासिक रु ४८ हजार सात सय) कायम गर्ने निर्णय भएको छ ।

चिकित्सक संघको टोलीले सो निर्णय सकारात्मक भए पनि 'आठौं तह' भनेर स्पष्ट उल्लेख नगरिएकोमा असन्तुष्टि जनाएको थियो । वार्ताबाट निस्किएर एक चिकित्सकले भने-'सरकारले मेडिकल कलेज माफिया र विचौलीयाको प्रभावमा परेर 'आठौं तह' नलेखेको बुझियो । हाम्रो आन्दोलन जारी रहन्छ ।'

यसअघि संघले विज्ञप्ति जारी गर्दै नेपालका आवासीय चिकित्सकहरूको निर्वाह भत्तालाई सरकारी आवासीय चिकित्सक आठौँ तह सरह गर्ने निर्णय एवं हप्तामा ८० घण्टा हुने तथा बिदालगायत अन्य विषयमा सरकार देखिएकोमा सरकारलाई धन्यवाद दिएको थियो ।

तुलसीलाल स्मृति प्रतिष्ठानबाट एमाले कार्यालय हटाउन माग

बुटवल । आम जनता पार्टी (आजपा) का अध्यक्ष प्रभु साहले तुलसीलाल स्मृति प्रतिष्ठानबाट पार्टी कार्यालय हटाउन माग गरेका छन् । प्रतिनिधिसभाको बैठकमा बोल्दै उनले सरकारी बजेटले बनेको प्रतिष्ठानमा पार्टीको कार्यालय राख्नु गलत भएको बताए । अहिले एमालेले केन्द्रीय कार्यालय च्यासलस्थित तुलसीलाल स्मृति प्रतिष्ठानको भवनमा छ ।

उनले भने-'सामाजिक कार्यको लागि निर्मिति तुलसीलाल स्मृति प्रतिष्ठानमा प्रधानमन्त्रीको पार्टीको केन्द्रीय कार्यालय छ, म सोध्न चाहन्छु तुलसीलाल स्मृति प्रतिष्ठान सामाजिक संस्था हो कि व्यापारिक संस्था हो ? यदि सामाजिक संस्था हो भने जुसको लाइसेन्स लिएर मदिराको व्यापार गर्न मिल्छ कि मिल्दैन ? आज प्रतिष्ठानहरु नेताको लुट्ने भाँडो भएको छ ।'

उनले तुलसीलाल स्मृति प्रतिष्ठान व्यापारिक संस्था भए एमालेले भन्दा आफ्नो पार्टी धेरै भाडा दिन तयार रहेको बताए ।

(jif{Dd ;~rfng ePg, hf]vddf kh

रूपन्देहीको शुद्धोधनस्थित दानव नदीमा बनेको पुल । नौडिहवा र बेलवा जोड्ने यो पुल निर्माणको ९ वर्ष बित्दा समेत पूर्णरुपमा सञ्चालन भएको छैन । अव्यवस्थित नदीजन्य पदार्थ उत्खननूले पुलको पाइलिङ समेत देखिन थालेको छ भने पुल जोड्ने बेस भत्किन लाग्दा पुल नै जोखिममा परेको छ । तस्विरः मोहम्मद हबिब/ दैनिक लुम्बिनी

सुप्रिम सहकारी ठगी प्रकरण :

रविविरुद्ध जाहेरी नदिएको पहराईको दाबी

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

बुटवलको सुप्रिम बचत तथा ऋण सहकारी संस्था ठगी प्रकरणका जाहेरी कर्ता नारायण पहराईले रवि लामिछानेविरुद्ध आफूले जाहेरी नै नदिएको बताएका छन् । पहराईले मंगलबार साढे ३ बजेतिर आफ्नो फेसबुकमा आफूले रविलाई किटान गरी जाहेरी नदिए पनि प्रहरीले अभियोगपत्र र अन्य कागजातहरूमा आफूलाई मुख्य जाहेरीकर्ताजस्तो प्रस्तुत गरेका भन्दै आपत्ति प्रकट गरेका छन् ।

पहराईले आफ्नो उद्देश्य कसैलाई थुन्ने वा थुनाउने नभई उक्त सहकारीमा डुबेको बचन फिर्तासँग मात्र सरोकार रहेको पनि स्पष्ट पारेका छन् । 'मेरो उजुरी कोही व्यक्तिलक्षित थिएन, बचत फिर्ताका लागि मात्रै थियो ।'- उनले लेखेका छन् । करोड/करोड बचत हुनेलाई छोडेर थोरै बचत रहेको आफूलाई जानकारी पनि नदिई प्रहरीले किन मुख्य उजुरीकर्ता बनायो भन्ने अझैँ बुझ्न नसकेको उल्लेख गर्दै पहराईले आफू जस्तै अन्यले पनि बचत फिर्ता पाउने आशमा उजुरी गरेको तर,सरकारले संसदीय समितिको सिफारिस कार्यान्वयनमा

ध्यानै नदिएको औंल्याएका छन् । 'केही व्यक्ति पत्राउ गर्ने, थुन्ने र मुद्दा चलाउनेबाहेक यसबिचमा सरकारले पीडितलाई न्याय दिने के काम गऱ्यो ? केही गरेको छैन, बरु, हामीजस्ता पीडितलाई देखाएर राजनीति पो गरियो कि ?'-पहराईको प्रश्न छ ।

उनले निर्दोष फसाएर दोषी उम्काउने र सहकारी पीडितको पैसा फिर्ता पाउनुपर्ने मुख्य सवाललाई विषयान्तर गर्ने दुष्कर्मविरुद्ध सबै पीडितले खबरदारी गर्नुपर्ने अपील समेत गरेका छन् ।

'हामीले बचत फिर्ता मागेका हौं, यसमा प्रतिबद्ध छौं । हामीले यसलाई समात, उसलाई थुन, त्यसलाई मुद्दा चलाउ भनेका छैनौं । विधि-प्रक्रिया, अड्डा-अदालत र सरकारले पीडितलाई न्याय दिन्छ कि भनेर लामो समय चुप बसें । न्यायका नाममा पीडितलाई मात्र होइन अन्यलाई पनि निरन्तर अन्याय भएपछि बोल्न बाध्य भएको हुँ । निर्दोष फसाएर दोषी उम्काउने र सहकारी पीडितको पैसा फिर्ता पाउनुपर्ने मुख्य सवाललाई विषयान्तर गर्ने दुष्कर्मविरुद्ध सबै पीडितले खबरदारी गरौं ।' लामिछाने जिल्ला अदालत रूपन्देहीमा चलिरहेको सहकारी ठगी तथा संगठित अपराधसम्बन्धी मुद्दाका कारण थुनामा छन् । रवि थुनामा रहेका बेला पहराईको यो भनाइ सार्वजनिक भएसँगै रास्वपा नेता-कार्यकर्ताले राजयले प्रतिशोध सांधेको अर्थ लगाउँदै उनको स्टाटस शेयर गरिरहेका छन् ।

स्वास्थ्यमा तीनवटै तहको सरकारको लगानी जरूरी

बुटवल । स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री प्रदीप पौडेलले अगामी आर्थिक वर्षदेखि सातवटै प्रदेशमा क्यान्सर, मुटु तथा जलन उपचार सेवा बिस्तार गर्नेगरी सरकार अघि बढिरहेको बताएका छन् ।

अगामी आर्थिक वर्षको बजेटबारे सोमबार प्रदेश सरकारहरूसँगको छलफलमा मन्त्री पौडेलले क्यान्सर उपचार सेवा हाल सबै प्रदेशमा पुग्न नसकेको उल्लेख गरे । 'आगामी वर्षभित्र सातवटै प्रदेशमा बिस्तार गर्ने सरकारको लक्ष्य छ ।'- उनले भने ।

मन्त्री पौडेलले स्वास्थ्य क्षेत्रमा केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय गरी तीनवटै तहको सरकारले संयुक्त रूपमा लगानी गर्नुपर्ने बताए ।

'अब हामीले नीतिगत र सुशासनको क्षेत्रमा सहकार्य कसरी गर्न सकिन्छ भन्नेबारे काम गरौं । जुनसुकै तहको अस्पताल जहाँ छ त्यसमा तीनवटै तहको सरकार मिलेर लगानी गरौं,' उनले भने-'सीमित स्रोत साधनकाबिच प्रभावकारी सेवा बिस्तार गर्न सहयोग पुग्छ कि ? हामी यस्तो मोडालिटीको विकास गर्न खोजिरहेका छौं ।'

मन्त्री पौडेलले मुटु र जलन उपचार सेवाको पूर्वाधार निर्माणका लागि पनि काम अघि बढिसकेको जानकारी दिए । हालसम्म ६० वटा आधारभूत अस्पताल भवन निर्माण भइसकेको उल्लेख गर्दै उनले जनशक्ति र आवश्यक उपकरणको अभावका कारण सेवा सञ्चालनमा चुनौती रहेको बताए ।

'अहिले हामीसँग भएका स्वास्थ्य उपचारको समेत प्रयोग गर्ने समय सिद्धिन लागेको स्थिति छ । प्रदेश अस्पतालहरूको हकमा समेत त्यही खालको स्थिति रहेको छ ।'- उनले भने ।

संघीय अस्पतालहरूमा समेत पर्याप्त पूर्वाधार बन्न नसकेको उनले स्वीकारे । 'अब ६० वटा आधारभूत अस्पतालका भवनहरु बनेका छन् । तर त्यसमा जनशक्ति पनि छैन, उपकरण पनि छैन ।'- उनले भने ।

निर्माणाधीन आधारभूत अस्पताललाई पूर्णता दिन ३० अर्ब बजेट आवश्यक पर्ने उल्लेख गर्दै उनले तीन तहको सरकारबिच सहकार्य हुन जरुरी रहेको बताए ।

सम्पादकीय

पर्यटक आगमनले जगाएको आशा

बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनीमा सन् २०२४ को अप्रिलदेखि सन् २०२५ को मार्चसम्म १२ लाख ६४ हजार १ सय ६३ पर्यटकले भ्रमण गरे। लुम्बिनी विकास कोषको सूचना शाखाका अनुसार, अघिल्लो वर्ष यही अवधिमा ९ लाख ९८ हजार ९ सय ३८ ले लुम्बिनी भ्रमण गरेका थिए। सन् २०२३ मा तेस्रो मुलुकका ७६ हजार २ सय १० जनाले भ्रमण गरेकोमा सन् २०२४ मा १ लाख ११ हजार ४ सय ३ जनाले भ्रमणको तथ्याङ्कले लुम्बिनीमा पर्यटक आगमन बढेको देखिन्छ। कोरोना महामारीले ओरालो लागेको पर्यटक आगमन बिस्तारै बढ्दै गएको छ। पर्यटक आगमन बढेसँगै थला परेको पर्यटन क्षेत्र विस्तारै तग्रिँदैछ। कोरोना महामारीले थला परेको पर्यटन क्षेत्र विस्तारै तग्रिँदैछ। आर्थिक मन्दीले मुलुकमा निराशा बढिरहेको बेला पर्यटन क्षेत्र तग्रिँदै जानुले आशा जगाएको छ।

मुलुकमा औद्योगिक विकासबाट समृद्धि हासिल गर्ने सम्भावना कमजोर छ। दुई ठूला मुलुकका उत्पादनसँग प्रतिस्पर्धा गर्ने औद्योगिक क्षमता कमजोर छ। कृषि उत्पादन निर्यात पनि पर्याप्त गर्न सकिने सम्भावना नभएका बेला पर्यटन प्रवर्धनबाट हामीले तुलनात्मक लाभ पाउन सक्छौं। साँस्कृतिक वैभव भएको मुलुकमा प्रकृतिले पनि साथ दिएको छ। बौद्धहरुको आस्थाको केन्द्र लुम्बिनीसहितका बौद्ध स्थल र हिन्दुका आराध्यदेव पशुपतिनाथदेखि विभिन्न साँस्कृतिक स्थलमा लाखौं पर्यटक भित्र्याउन सकिन्छ। प्राकृतिक र भौगोलिक विविधतामा रम्न चाहनेका लागि नेपाल स्वर्गको टुक्रा हो। तर पर्यटन प्रवर्धन गर्न सक्ने जुन सम्भावना छ, त्यो सम्भावनालाई अवसरमा बदल्न सकेका छैनौं। पर्यटकीय पूर्वाधार विकास कमजोर छ। पर्यटन प्रवर्धनको अभियान पनि आक्रामक छैन। लुम्बिनीमा पर्यटक आगमन बढेको तथ्याङ्क हेर्दा कोरोना महामारी र त्यस लगत्तैको अवस्थाभन्दा धेरै सुधार भए पनि गुणात्मक फड्को मार्न यो संख्या पर्याप्त होइन। मुलुकको समृद्धि हासिल गर्नका लागि पर्यटक आगमनले गुणात्मक फड्को मार्नुपर्छ। उनीहरुको बसाई लम्ब्याएर खर्च गर्ने क्षमता बढाउनुपर्छ। लुम्बिनी आएका पर्यटक मायादेवी मन्दिर पुगेर फर्किरहेका बेला बुद्धको अस्ति धातु रहेको रामग्राम स्तुप र बौद्ध धर्म तथा संस्कृतिसँग सम्बन्धित विभिन्न संरचना रहेको कपिलवस्तुमा जाने नगन्य पर्यटक छन्। बौद्ध संस्कृति अध्ययनका लागि खुला संग्रहालय मानिने कपिलवस्तु पर्यटकको रोजाइमा पर्न नसक्नु पर्यटन प्रवर्धन नहुँदा हो।

गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट विभिन्न बौद्ध मुलुकमा सिधा हवाई उडान गर्न सक्दा लुम्बिनीसहित यहाँका बौद्ध स्थलमा पर्यटक आगमन बढाउन सकिन्छ। लुम्बिनीमा पर्यटक आगमन बढाउन सिधा हवाई उडानका लागि सरकारको पहलकदमी किन निष्कर्षमा पुग्न सकिरहेको छैन ?

नारायणगढ-बुटवल सडक निर्माण छिटो सक्दा यहाँ स्थलमार्गबाट आउने पर्यटकको संख्या बढ्ने निश्चित छ। अहिले काठमाडौं र पूर्वी नेपालबाट आउनेहरु अस्तव्यस्त सडक प्रयोग गर्न दिक्क मानिरहेका छन्। पोखरा-मुग्लिन र नारायणगढ-बुटवल सडक निर्माणले गति लिएकाले अब पर्यटन क्षेत्र चलायमान हुने दिन धेरै टाढा छैन। पर्यटकको आगमनसँगै बसाई लम्ब्याउन सरकारी र निजी क्षेत्र मिलेर लाग्नुपर्छ। लुम्बिनी आएका अधिकांश पर्यटक भारतीय बौद्ध स्थल घुमेर बिहान आउने र साँझ फर्किने गरेकाले स्थानीय ट्राभल ऐजेन्सी र होटल व्यवसायी मिलेर प्याकेज बनाएर पर्यटकलाई आकर्षित गर्न सकिन्छ। पर्यटकका लागि घुम्ने र रम्ने ठाउँ भएर मात्रै हुँदैन, खाना र बास सहुलियतपूर्ण हुनुपर्छ, न्यानो आतिथ्यता पाएको महशुस दिन सक्दा सकारात्मक सन्देश प्रवाह हुन्छ।

के होलान् शिक्षकका माग ?

श्यामप्रसाद मैनाली

नेपाल सरकारको तथ्यांकले देखाएको करिब १७ प्रतिशत जनसंख्या गरिबीको रेखामुनि छ। प्रारम्भिक शिक्षाबाटै प्रायः वञ्चित छन्। निम्न मध्यमवर्गीय परिवारका सामुदायिक विद्यालयमै अध्ययन गर्न जाने हुन्। सरकारको सबैभन्दा ठूलो ध्यान यस्ता गरिब असहाय बालबच्चालाई शिक्षा दिने विषयमा जान सक्नुपर्दथ्यो, तर यो क्षेत्र अत्यन्त अस्तव्यस्त छ। निजी क्षेत्रका विद्यालय सञ्चालनका लागि नीतिगत व्यवस्था सरकारले गरिदिँदा पुग्दछ। किनकि त्यहाँ सचेत र हुनेखाने वर्गको पहुँच पुगेको हुन्छ। यस्ता विद्यालयका अभिभावक राष्ट्रिय नीतिमा हस्तक्षेप गर्ने हैसियत राख्न सक्छन्। ठूला नाम चलेका निजी आवासीय विद्यालयलाई सरकारले खासै नियन्त्रण गर्न सक्दैन। किनकि, यस्ता शिक्षा क्षेत्रका माफियाबाट सरकार घेरिएको हुन्छ।

नेपालको सन्दर्भमा सरकारले र संसद्ले सामुदायिक विद्यालय नै व्यवस्थित गर्न भरपुर प्रयास गर्नुपर्ने अवस्था छ। तर यस्ता विद्यालयका शिक्षक स्वयं विभिन्न राजनीतिक दलका नेता-कार्यकर्ताका रूपमा क्रियाशील छन्। उनीहरू राजनीतिबाट बचेको समय विद्यालयमा झुल्किने हुन्। अनि, यस्तै शिक्षकका आवाज चर्को हुन्छ। यिनै शिक्षक देशका प्रधानमन्त्री पटक-पटक बनिसकेका छन्। आफ्ना पूर्णकालीन कार्यकर्तालाई दुःखी बनाउने प्रकारका निर्णय गर्न सरकार चाहँदैन। सहज पनि छैन। शिक्षकले राखेका माग पूरा गर्न सक्ने हैसियत सरकारसँग देखिँदैन। त्यसैले विभिन्न माग राखी आन्दोलनरत शिक्षकका माग सहजै पूरा हुने स्थिति बिल्कुल छैन। आफ्ना माग पूरा नगरी शिक्षक कक्षाकोठामा प्रवेश नगर्ने अडानमा छन्। सरकार र शिक्षकबीच प्रभावकारी वार्ता गर्ने वातावरणसम्म बनेको छैन। निवर्तमान शिक्षामन्त्री विद्या भट्टराईले आफ्नै दलका अध्यक्ष एवं देशका प्रधानमन्त्रीले नै शिक्षक आन्दोलनलाई सम्बोधन गर्न असहज अवस्था बनाइदिएको आरोप लगाउँदै राजीनामा दिइन्। उनको स्थानमा अर्का पात्रले जागिर पाए। प्रधानमन्त्री स्वयंले आन्दोलनकारी शिक्षकलाई चुनौती दिने प्रकारले सार्वजनिक रूपमा आफ्ना अभिव्यक्ति दिने गरेका छन्। यसबाट शिक्षक र सरकारबिचको सम्बन्धमा थप तिक्तता छाएको छ। यही अवस्थाबाट नेपालको शैक्षिक अवस्था अत्यन्त नाजुक बनिराखेको छ। तर पनि यसलाई गम्भीरतापूर्वक लिएको देखिँदैन।

शिक्षक आन्दोलनमा उत्रेका 'गुरु'हरूले 'के कस्ता मागहरू राखेका छन् त ?' यसमा चिन्तन गरौं। उनीहरूका धेरै प्रकारका माग छन्। ती हुन्, संघीय शिक्षा ऐन जारी हुनुपर्छ। राहत कोटामा भर्ना भएका शिक्षकलाई स्थायी गरिनुपर्छ। अस्थायी शिक्षकको आन्तरिक प्रतिस्पर्धाबाट स्थायी गरिनुपर्छ। अस्थायी अवधिसमेत जोडेर निवृत्तिभरण दिने व्यवस्था हुनुपर्छ। निश्चित सेवा अवधि पूरा गरेका शिक्षकलाई स्वतः बढुवा गर्ने व्यवस्था हुनुपर्छ। दुर्गम क्षेत्रका शिक्षकलाई भत्ता व्यवस्था हुनुपर्छ। महिना भुक्तान गरेर लामो अवधि प्रतीक्षा गरेपछि मात्र तलब पाइने हालको व्यवस्थामा परिवर्तन गरी प्रत्येक महिना काम गरेबापतको तलब पाउनुपर्छ। शिक्षक सरुवाबढुवा र नियुक्ति प्रक्रिया प्रदेश वा संघीय सरकारबाट हुनुपर्छ। हालसम्म स्थानीय तहबाट हुँदै आएको व्यवस्थामा संशोधन जरुरी छ। प्रधानाध्यापक नियुक्ति गर्दा शिक्षा सेवा आयोगमार्फत् प्रतिस्पर्धा गराई योग्यलाई मात्र नियुक्ती दिने पारदर्शी व्यवस्था गरिनुपर्छ। शिक्षकले पाउने तलब सुविधा 'ग्रेड'वृद्धिलगायत सुविधा निजामती कर्मचारीसरह हुनुपर्छ।

त्यस्तै, शिक्षकको मर्यादाक्रमको औपचारिक रूपमै व्यवस्था हुनुपर्छ। निजामती कर्मचारीसरह उपचार खर्च व्यवस्था हुनुपर्छ। शिक्षकका लागि छुट्टै अस्पताल व्यवस्था हुनुपर्छ। निजी विद्यालयमा काम गर्ने शिक्षकलाई पनि सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकसरह सुविधाजस्तै तलब भत्ता उपचार खर्च सामाजिक सुरक्षा समान गरिनुपर्छ। ट्रेड युनियन अधिकार सुनिश्चितता हुनुपर्छ। राजनीतिक दलमा क्रियाशीलता दिन पाउने अधिकार सुनिश्चितता हुनुपर्छ। हरेक विद्यालयमा सूचना प्रविधि प्रयोगशाला व्यवस्था गरिनुपर्छ। इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध हुनुपर्छ। यीनै माग पूरा गराएरमात्र फर्किने दृढता शिक्षकको छ। तर सरकारले यी विषयलाई धेरै महत्त्व दिएको अवस्था बिल्कुल देखिँदैन।

शिक्षकका माग केही अत्यन्त जटिल छन्। केही राष्ट्रका नीतिले सम्बोधन गर्नुपर्ने अवस्था छ। धेरै माग उपयुक्त छन्। सरकारले पूरा गर्नुपर्छ। शिक्षकरूले महिना मरेपछि 'काम गरेबापतको पारिश्रमिक पाउँ' भनेर सरकारसमक्ष माग गर्नुपर्ने विषय बिल्कुल होइन। यसमा थोरै सम्बन्धित निकायले चासो दिँदा समस्या समाधान हुन सक्छ, हुनु पनि पर्छ। संघीय शिक्षा ऐन जारी हुनुपर्‍यो भनेर शिक्षकले माग गर्ने विषय नै होइन। यो काम संसद्को हो। संसद्ले हालसम्म पनि ऐन नदिनु भनेको ठूलो कमी कमजोरी हो। शिक्षकले यस विषयमा संसद्को ध्यानाकर्षण गराउँदा मात्र पनि असहज अवस्था बन्नुपर्ने हो। किनकि, संसद्को सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण र प्राथमिकता रहेको काम भनेकै ऐन निर्माण गर्नु हो। कक्षा कोठामा विद्यार्थीलाई पढाएजस्तै सरकारमा रहने र सांसदलाई ऐन बनाउन स्मरण गराउने काम शिक्षकले गरिराखेका छन्। यो काम तुरुन्त संसद्ले गर्नुपर्छ। निजामती कर्मचारीसरह शिक्षकले पनि सेवासुविधा पाउनुपर्छ भन्ने मागलाई अनुपयुक्त भन्न सकिँदैन। यसमा शीघ्र सरकारले गृहकार्य गरी माग पूरा गर्नेतर्फ अघि बढ्नु नितान्त जरुरी छ।

अस्थायी रूपमा काम गरेको अवधि गणना गरी निवृत्तिभरण कायम गरिनुपर्छ। यस मागलाई आंशिक रूपमा उपयुक्त मान्न सकिन्छ। किनकि, सबै अस्थायी शिक्षकहरूलाई स्थायीपश्चात् शतप्रतिशत सो अवधि निवृत्तिभरण प्रयोजनका लागि गणना गर्ने विषय व्यावहारिक नहुन सक्छ। निजामती कर्मचारीलाई पनि केही प्रतिशत अवधि जोड्ने गरिएको थियो। त्यसैले यस विषयलाई निजामती सेवामा गरिएको व्यवस्थाअनुसार नै गर्नेगरी माग पूरा गर्न सकिन्छ। तर, अस्थायी रूपमा शिक्षणरत रहेका सबै शिक्षकलाई स्थायी गर्ने विषय जटिल हुनसक्छ। उनीहरूको शिक्षण अवधि मूल्यांकनजस्ता विषय र गुणस्तर कायम गर्न खुला प्रतिस्पर्धा गराई सक्षम व्यक्तिलाई शिक्षण पेसामा प्रवेश गराउनु उपयुक्त हुन्छ। यस अर्थमा यस मागलाई जस्ताको तस्तै पूरा गर्नु भनेको शिक्षास्तर थप कमजोर बनाउनु हो।

कतिपय सामुदायिक विद्यालयमा टाठाबाठा शिक्षकले 'खेताला शिक्षक' राख्ने प्रचलनलाई पुरै मान्यता दिएको अवस्था छ, यो गलत हो। एउटा शिक्षकले पठाएको आफ्नो सट्टामा काम गर्ने अर्को 'खेताला' पठाउने 'टिचर' बराबर योग्य नहुन सक्छ। यस्तालाई पनि स्थायी गर्ने सन्दर्भ यदि शिक्षकले उठाएका हुन् भने यसलाई सरकारले स्वीकार गर्नु हुँदैन। सुयोग्य छनोट गरी 'खेताला शिक्षक'लाई सदाका लागि बिदा गरिदिनुपर्छ। निश्चित अवधि पूरा गरेका शिक्षकलाई स्वतः पदोन्नति गर्नुपर्छ भन्ने माग छ। यसबाट योग्यता नपुगेको शिक्षक पनि उपल्लो तहमा पदोन्नति प्राप्त गर्नसक्ने अवस्था बन्छ। प्रत्येक स्तरमा विभिन्न तह कायम छन्। ती तहभित्र मात्र यस्ता निश्चित अवधि मात्र पूरा गरेका अन्य योग्यता वृद्धि गर्न नसकेका शिक्षकलाई पदोन्नति गर्न सकिन्छ। उनीहरूले पढाउने कक्षा कोठामा योग्यतामा वृद्धि नगरेसम्म परिवर्तन हुनेगरी पदोन्नति गरिनु हुँदैन। यस व्यवस्थाले नर्सलाई डाक्टर बनाएजस्तै हुन्छ। निजामती सेवामा २४ घण्टा व्यवस्थाले ल्याएको विकृति र विसंगति शिक्षण पेसामा पनि देखिनेछ। विद्यालयमा काम गर्ने शिक्षकको मर्यादाक्रम राष्ट्रले तोकिदिनुपर्छ भन्ने माग देखिन्छ। 'गुरु'हरू आफैंमा सम्मानित हुन्छन्। विश्वविद्यालयका शिक्षकको मर्यादाक्रम तोकिएकै छ। यसमा अध्ययन गरेर मर्यादाक्रम तोकिदिँदा कुनै वर्गलाई पनि आपत्ति हुनुपर्ने विषय होइन। यस्ता कुरामा सरकारले शिक्षकलाई अपहेलित गर्नु हुँदैन। अन्य सानातिना माग पूरा गर्न कन्जुस्याइँ गर्नु हुँदैन।

अब केही जटिल माग सन्दर्भमा विश्लेषण गरौं। शिक्षकलाई खुला राजनीति गर्नुपरेको रहेछ। राजनीतिमा क्रियाशीलता दिन पाउने अधिकार उनीहरूले मागेका रहेछन्। अहिले पनि शिक्षक राजनीतिक दलसँग औपचारिक रूपमै आबद्ध छन्। उनीहरू अमूक दलसँग साइनो जोडिँदा र आफूलाई कसैले सम्बन्धित गरिदिँदा 'गौरव' मान्छन्। विद्यालयलाई राजनीति गर्ने अखडा बनाइराखेका छन्। राजनीतिक दलले विद्यालयमा आफ्ना पक्षका शिक्षकको बाहुल्यता देखाई राजनीतिक प्रभाव बढाउने प्रयत्न गरिरहेका छन्। यस अवस्थामा अब खुलेआम राजनीति गर्ने अवसर उनीहरूलाई आवश्यक परेछ। शिक्षण पेसालाई बेरोजगार भत्ता खाने थलोका रूपमा रूपान्तरण गर्न शिक्षक लालायित भएछन्, अब कल्पना गरौं यस देशको शिक्षाको अवस्था कस्तो रहला ? शिक्षकलाई प्रत्यक्ष राजनीति गर्न दिँदा राष्ट्रिय ढुकुटीमा थप व्ययभार नपर्ने भएकाले सरकारमा रहनेलाई यो माग पूरा गर्न सहज छ। तर, यसले दूरगामी रूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्छ। यसतर्फ यस देशका राजनीतिकर्मीले खासै चासो दिँदैनन्।

यो माग शिक्षकले फिर्ता लिनुपर्छ। ट्रेड युनियन अधिकार शिक्षकले खोजेका छन्। यसलाई सरकारले अस्वीकार गर्न मिल्दैन। किनकि, अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको क्रियाशील सदस्य नेपाल पनि हो। अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा यसको समर्थन गर्ने राष्ट्रका रूपमा नेपाल उभिएको छ। श्रमिकको परिभाषाभित्र शिक्षक पर्छन्। त्यसैले, यो अधिकार शिक्षकलाई दिनुपर्छ। तर, एक मात्र ट्रेड युनियन दिनुपर्ने हुन्छ। ठूला दलका सबै सदस्यको छुट्टाछुट्टै संगठन हुनेगरी यो अधिकार प्रदान गरिनुहुन्न तर शिक्षकलाई नै कार्यकर्ता मान्दै राजनीति गर्न लालायित भएका अभ्यस्त हाम्रा राजनीतिज्ञले दलैपिच्छेको संगठन खोल्न पाउनेगरी ट्रेड युनियन अधिकार दिने सम्भावना प्रबल देखिन्छ। शिक्षकले राखेका अर्को अबल माग देखिन्छ- त्यो भनेको उनीहरूको सरुवाबढुवा पदस्थापना तथा नियुक्तिसम्बन्धी कार्य संघीय सरकार वा प्रदेश सरकारबाट हुनुपर्छ भन्ने देखिन्छ।

नेपालको संविधानको अनुसूचीमा यी अधिकार उल्लेख गरिएको छ। यस अनुसूचीमा उल्लेख भएअनुसार यो अधिकार स्थानीय तहलाई नै प्रदान गरिएको छ। अब यो अधिकार स्थानीय तहबाट संघीय वा प्रदेशतर्फ लैजाने हो भने अनुसूचीमा हेरफेर वा र संशोधन गर्नुपर्ने हुन्छ। यसका लागि संसद्को दुई तिहाई सदस्यको समर्थन जरुरी हुन्छ। शिक्षकको यो माग आफैंमा उपयुक्त हो होइन ? संघीय शासन प्रणालीको कसीमा यसलाई परीक्षण गरिनुपर्छ। त्यसैले यो माग आफैंमा जटिल छ। पूरा हुन सहज छैन। कक्षा १२ सम्म निःशुल्क शिक्षाको प्रभावकारी कार्यान्वयन माग पनि शिक्षकले गरेका छन्। नेपालको संविधानले व्यवस्था गरेको शिक्षासम्बन्धी हकमा प्राथमिक शिक्षा सबैले निःशुल्क प्राप्त गर्ने व्यवस्था छ। माध्यमिक शिक्षाका हकमा समावेशीकरण सिद्धान्तले समेट्ने कमजोर वर्गलाई यो सुविधा दिने व्यवस्था गरिएको छ। यो माग पूरा गर्दा संविधान संशोधन जरुरी हुन्छ। राष्ट्रको ढुकुटीले यसलाई थेक्न सक्नुपर्छ। यस अर्थमा कक्षा १२ सम्म सबै नेपालीलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्ने विषय सहजै पूरा गर्नसक्ने स्थिति देखिँदैन।

अब चिन्तन गरौं सडकमा असरल्ल हाम्रा 'गुरु'हरूलाई कसरी कक्षा कोठामा प्रवेश गराउने हो त ? २०८० साउनमै शिक्षासम्बन्धी विधेयक पेस भएको हो। यो विधेयक सम्बन्धित संसदीय समितिमा छलफलका लागि पुगेको स्थिति छ। ठूलो संख्यामा समर्थन प्रस्ताव दर्ता भएका छन्। सम्भवतः सबैभन्दा बढी संशोधन प्रस्ताव दर्ता भएको विधेयक यही हुनुपर्छ। शिक्षकका माग पूरा गर्न संविधान संशोधन गर्नुपर्ने भयो। राष्ट्रिय ढुकुटीले पनि थेक्नसक्ने अवस्था देखिएन। देशका प्रधानमन्त्री पनि शिक्षकलाई थप आक्रोशित बनाउन तल्लीन रहे। शिक्षामन्त्रीले पनि यस परिस्थितिमा काम गर्न असहज सोचेर राजीनामा दिइसकिन्। अर्का शिक्षामन्त्री आएका छन्। अब सकारात्मक रूपमा सोच्दा नयाँ शिक्षामन्त्रीले शिक्षकसँग वार्ता प्रारम्भ गरिसकेका छन् र गर्नु पनि पर्छ। हाम्रा मन्त्री र कानुन निर्मातामा आफू नै 'सर्वज्ञ' अनुभूति बेलाबखत देखिने गर्छ।

राष्ट्रिय ढुकुटीमा अत्यन्त ठूलो भार पर्ने संविधान संशोधन गर्नुपर्ने दीर्घकालीन रूपमा नकारात्मक प्रभाव समाजमा र समग्र शिक्षा क्षेत्रमा पार्नेगरी शिक्षकका माग पूरा गरी पठाइयो भने आश्चर्य नमान्दा हुन्छ। किनकि, यस्ता कार्य-क्रियाकलाप धेरैपटक देखिएका छन्। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले पनि धेरै व्यवस्था गरेका छन्। संविधान र अन्य क्षेत्रगत ऐनसँग तादम्यता हुनेगरी मात्र शिक्षकका माग पूरा हुनुपर्छ। अन्यथा, थप समस्या निम्तिन सक्छ। निजी विद्यालयले भर्ना प्रक्रिया प्रायः सम्पन्न गरिसकेका छन्। नयाँ सेसनको कक्षा सञ्चालन हुँदै छन्। सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थी र अभिभावक चिन्तित छन्। शिक्षक सडकबाट 'कहिले फिर्ता हुने हुन् ?' निश्चित छैन। अभिभावकले आफ्ना पीडा शिक्षकसामु आन्दोलनस्थलमै गई व्यक्त गर्दा 'गुरु'हरूको 'रामधुलाई' राम्ररी भेट्न थालेका छन्। शिक्षक र अभिभावकबीच सम्बन्ध र सम्मानको वातावरणमा प्रश्नचिह्न खडा भएको छ।

स्थानीय तहले 'आन्दोलनरत शिक्षकलाई अनुपस्थित अवधिको तलब भत्ता उपलब्ध नगराउने' चेतावनी दिँदै शीघ्र विद्यालय सञ्चालन गर्न सूचना गरेका छन्। तर, शिक्षक यसलाई बेवास्ता गरिराखेका छन्। तसर्थ, सरकारले शीघ्र शिक्षकसँग उनीहरूका माग'दयगत छलफल गरोस्। शिक्षकले पनि जटिल माग सम्बन्धमा यथाशीघ्र आफ्ना माग पूरा गर्ने दबाब नदिइयोस्। पूरा गर्न सकिने माग सरकारले स्पष्ट भनिदियोस्।

त्यसो त, यी माग पूरा गर्दा तीन चरणमा गर्नुपर्ने स्थिति देखिन्छ। पहिलो हो- आर्थिक व्ययभार पनि पर्दैन र शिक्षकले पनि आफूलाई सम्मानित सोच्ने अवसर मिल्छ भने त्यस्ता माग तुरुन्त पूरा गरिदिँदा हुन्छ। दोस्रो हो- राष्ट्रिय ढुकुटीको आकारसँग शिक्षकका माग तुलना गरेर हेर्नुपर्छ। त्यस विषयमा शिक्षकजस्तो चेतनशील वर्गसँग खुलेर छलफल गर्न सकिन्छ। माग पूरा गरिँदा हुन्छ। संविधान संशोधनमार्फत् नै पूरा हुनुपर्ने माग सत्ता र प्रतिपक्ष दुवैको अनिवार्य उपस्थितिमा शिक्षकसँग बसी छलफल गर्न सकिन्छ। यदि, उपयुक्त देखिएमा संविधान संशोधनका लागि प्रक्रिया अघि बढाउन सकिन्छ। जहाँसम्म शिक्षा ऐनको विषय छ, अहिलेको अधिवेशन भनेको बजेट अधिवेशन हो। तर, शिक्षासम्बन्धी विधेयकलाई पनि उत्तिकै प्राथमिकतामा राखी अतिरिक्त समय खर्च गरी शिक्षा ऐन जारी हुनुपर्छ।

यति काम शीघ्र सम्पन्न गर्न सकिने ऐन नियम संशोधनसहित गर्न सकिने संविधान नै सम्बोधन गर्नुपर्ने माग वर्गीकरण गरी शिक्षकसँग समझदारी गरी उनीहरूलाई तुरुन्त आ-आफ्ना विद्यालयमा पठाउनुपर्छ। इमानदारितासाथ गरेका समझदारीमा सरकार र संसद् अडिनुपर्छ। अविश्वासको वातावरण आउन दिनुहुँदैन। शिक्षकले पनि सरकार र संसद्लाई विश्वास गर्नुपर्छ। सम्भव भएसम्मका माग पूरा गरी अरुका लागि समय लिई समस्या समाधानमा पुग्नु बुद्धिमानी हुनेछ। अन्यथा, यो आन्दोलनले पनि अस्तव्यस्तता निम्त्याउँछ। यसतर्फ सरकार संसद् र शिक्षक विशेष जिम्मेवार हुनु अति आवश्यक छ।

राजधानीबाट

नेप्से परिसूचकमा १५ अङ्कको गिरावट

काठमाडौँ। नेपाल स्टक एक्सचेञ्ज (नेप्से) परिसूचकमा मंगलबार दोहोरो अङ्कको गिरावट देखिएको छ। नेप्से परिसूचक १५ दशमलव ०८ अङ्कले घटेर दुई हजार ६३१ दशमलव ९८ को विन्दुमा कायम भएको हो। यो शून्य दशमलव ५७ प्रतिशतको गिरावट हो।

३११ कम्पनीको एक करोड ८४ लाख ९१ हजार ९४१ कित्ता शेयर ६६ हजार २६५ पटक खरिदबिक्री हुँदा रु सात अर्ब ५७ करोड ५२ लाख छ हजार २७८ बराबरको कारोबार भएको छ। कारोबारमा 'म्युचुअल फन्ड' समूहको उपसूचक शून्य दशमलव ०७ प्रतिशतले बढेको छभने अरू सबै समूहको उपसूचक घटेको छ। सबैभन्दा धेरै वित्त समूहको उपसूचक एक दशमलव २२ प्रतिशतले घटेको छ। बैङ्किङ शून्य दशमलव ५७, विकास बैङ्क शून्य दशमलव ९०, होटल तथा पर्यटन शून्य दशमलव २०, लगानी शून्य दशमलव ८३ र जीवन बिमा समूह शून्य दशमलव ५४ प्रतिशतले घटेको छ।

त्यसैगरी उत्पादन तथा प्रशोधन शून्य दशमलव ३४, लघुवित्त शून्य दशमलव ७८, निर्जीवन बिमा शून्य दशमलव ३२, व्यापार शून्य दशमलव ५१ र अन्य समूह शून्य दशमलव ७५ प्रतिशतले घटेको छ।

कर्पोरेट डेभलपमेन्ट बैङ्क लिमिटेड र क्रेस्ट माइक्रोलाइफ इन्स्योरेन्स लिमिटेडको शेयर मूल्यमा सकारात्मक सर्किट लागेको छ। सबैभन्दा धेरै गुमाउनेमा भने मध्य भोटेकोशी जलविद्युत् कम्पनी लिमिटेडका शेयर मूल्य नौ दशमलव ९८ प्रतिशतले घटेको छ। कारोबार रकमका आधारमा सबैभन्दा धेरै सानिमामाई हाइड्रोपावर लिमिटेडको रु ८२ करोड ४३ लाख ७३ हजार १३१ बराबरको कारोबार भएको छ। कारोबार भएका शेयर संख्याका आधारमा भने सबैभन्दा धेरै ङादी ग्रुप पावर लिमिटेडको १६ लाख ९८ हजार ८४० कित्ता शेयर किनबेच भएको छ।

आँधीखोला गाउँपालिकाको जुग्ले-बाँगे सडक कालोपत्र

वालिङ (स्याङ्जा)। स्याङ्जाको आँधीखोला गाउँपालिका-५ जुग्ले हुँदै बाँगे जाने सडक कालोपत्र गरिएको छ। जुग्ले बजारदेखि गोगनपानी हुँदै फेदीखोला गाउँपालिका-५ को बाँगेलाई जोड्ने गरी सडक कालोपत्र गरिएको हो।

जुग्ले-बाँगे सडकखण्डको हाल जुग्ले-गोगनपानी खण्डको साढे तीन किलोमिटर सडक कालोपत्र गरिएको आँधीखोलाका अध्यक्ष विश्वनाथ पौडेलले बताए। "आँधीखोला र फेदीखोला गाउँपालिकाका जनघनत्व धेरै रहेका गाउँलाई समेट्दै सडक कालोपत्र गरिएको छ", उनले भन्ने-"सामरिक महत्वका दृष्टिकोणका साथै भौगोलिक बनोट, खेतीपाती, विद्यालय, बजारको आवतजावतका लागि पनि यो सडकले गाउँ र शहरलाई जोडेको छ।"

गाउँमा नागरिकको जनघनत्व धेरै रहेकाले उनीहरुलाई गाउँमै टिकाइराख्न र गाउँमा बाह्रै महिना सडकको सहज पहुँच पुऱ्याउन यो सडकले महत्वपूर्ण टेवा दिने उनले बताए। दश वर्षअघि 'ट्र्याक' खोलिएको सडकलाई आँधीखोलाले सङ्घीय सरकारसँगको समपूरक अनुदानअन्तर्गत बहुवर्षीय योजनाका रुपमा अगाडि बढाएको हो।

विसं २०७९ माघमा सम्झौता भई निर्माण सुरु भएको सडक विसं २०८२ साउनभित्र सकिनुपर्नेमा समयावधिभन्दा पहिले नै निर्माण सकिएको उनले जनाए। "बहुवर्षीय योजनाअन्तर्गत चालु आर्थिक वर्षमा तीन किलोमिटर कालोपत्र र झन्डै ६०० मिटर ढलान गरिएको छ", उनले भने-"साढे तीन किलोमिटर सडक कालोपत्र र ढलान सकिएसँगै आँधीखोला गाउँपालिकाभित्र पर्ने सडक निर्माणसम्पन्न भएको हो, अब आउने वर्षमा फेदीखोला गाउँपालिकातर्फको सडक कालोपत्र सुरु हुन्छ।"

सङ्घीय सरकारको समपूरक अनुदानअन्तर्गत रु तीन करोड र आँधीखोलाको रु चार करोड ५५ लाख गरी कूल रु सात करोड ५५ लाखको लागतमा निर्माण सम्पन्न भएको हो। स्याङ्जा, कास्की र पर्वतको सीमामा अवस्थित पर्यटकीय स्थल पञ्चासे पुग्नका लागि पनि यो सडक निर्माणसँगै सहज हुने भएको हो।

तीन किलोमिटर ५०० मिटर लम्बाइ यस पटक कालोपत्र गरिएको गाउँपालिकाका सिनियर सब-इञ्जिनियर सन्तोष सुवेदीले बताए। सडक नालीसहित सात मिटर चौडाइको रहेको छ। सडक किनारामा पहेँलो घेराको रङ-रोगन गर्ने, सडकको दायाँ बायाँ किनारामा सुरक्षा बार लगाउने काम पूरा भएको उनले जनाए। सडक पाँच दशमलव ७५ मिटर चौडाइ रहनेगरी कालोपत्र गरिएको छ। 'प्रिमिक्स कार्पेटिङ' प्रविधिको कालोपत्र गरिएको उनले जानकारी दिए। उक्त सडक निर्माणका लागि विजय/राङ्खोला सिद्धबाबा जेभीले ठेक्का सम्झौता गरेको थियो।

भेरी अस्पतालको ओपिडी सेवा सञ्चालन

नेपालगञ्ज । बाँकेको नेपालगञ्जस्थित भेरी अस्पतालको मेडिकल स्टोरमा भएको आगलागीका कारण दुई दिनसम्म बन्द भएको भेरी अस्पतालको बहिरङ्ग (ओपिडी) सेवा मंगलबारदेखि सञ्चालनमा आएको छ।

ओपिडी सेवा सञ्चालनसँगै बिरामीको भीड बढेको अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा. निराजन सुवेदीले जानकारी दिए।

उनले अस्पताल विकास समितिका सदस्य डा.डक्ट धितालको संयोजकत्वमा निर्माण भएको आगलागी छानबिन समितिलाई विस्तार गरिएको जानकारी दिँदै छानविन समितिमा अस्पतालका कर्मचारीबाहेक जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सरकारी वकिल कार्यालयलगायतबाट एक-एक प्रतिनिधिसमेत सदस्य रहेको बताए।

"धेरै विषयबाहिर आएका छन्, त्यसैले यसको निष्पक्ष छानबिन होस् भनेर यस्तो समिति निर्माण गरिएको हो।"

-डा. सुवेदीले भने। अस्पतालमा गत शनिबार भएको आगलागीका कारण करिब रु चार करोड बराबरको क्षति भएको अनुमान गरिएको छ। आगालागीबाट अस्पतालमा प्रयोग हुने सबै प्रकारका औषधिसँगै उपकरण र प्रयोगशालामा प्रयोग हुने महँगो मूल्य पर्ने 'भ्याक्सिन'लगायत सबै जलेर नष्ट भएका थिए।

मेडिकल स्टोरभित्र राखिएको 'फ्रिज'मा विद्युत् सर्ट भई आगलागी हुँदा त्यहाँ रहेका औषधि, उपकरण, कम्प्युटरलगायतका सामग्री जलेर नष्ट भएको बताइएको भए पनि त्यसको छानबिन प्रक्रिया सुरु भएको छ।

रोजगारी र उद्यम प्रवर्धनका लागि उत्कृष्ट उद्यमी छनोट

नवलपरासी । यहाँको हुप्सेकोट गाउँपालिकामा ४० उत्कृष्ट उद्यमी छनोट गरिएको छ। उद्योग तथा पर्यटन मन्त्रालय गण्डकी प्रदेश, हुप्सेकोट गाउँपालिका र 'दायित्व' नामक एक संस्थाको सहकार्यमा सञ्चालित 'वृद्धिमुखी उद्यमशीलता र रोजगारी प्रवर्धन कार्यक्रम' अन्तर्गत यहाँका ४० जना उत्कृष्ट उद्यमी छनोट गरिएको हो।

गाउँपालिकाभित्र रोजगारी र उद्यम प्रवर्धनका लागि गरिएका अध्ययन तथा सम्भाव्यता विश्लेषणपछि खुला आवेदन आह्वान गरिएको थियो। प्राप्त ९८ आवेदनमध्ये सोच र सीप, विद्यमान अवस्था, नवप्रवर्तन क्षमता, व्यावसायिक योजना, बजार सम्भावना, नेतृत्व क्षमता र सामाजिक प्रभावजस्ता मापदण्डका आधारमा उद्यमी छनोट गरिएको हुप्सेकोट गाउँपालिकाका अध्यक्ष लक्ष्मीदेवी पाण्डेले जानकारी दिइन्।

"छनोट भएका ४० उद्यमीमध्ये आगामी चरणमा उत्कृष्ट २० लाई सुदृढीकरण तालिम दिइनेछ। त्यसपछि उनीहरूलाई व्यावसायिक योजना सुधार, बजार विस्तार र उद्यम विकास साझेदारीका माध्यमबाट थप सहयोग गरिनेछ", उनले भनिन्-"अन्तिम चरणमा मूल्याङ्कन गरी १० उत्कृष्ट उद्यमीलाई विशेष नेतृत्व विकास, लगानी परिचालन तथा राष्ट्रिय र अन्तरराष्ट्रिय बजारसँग जोड्न सहयोग गरिनेछ।"

कार्यक्रमको मूल उद्देश्य गाउँपालिका क्षेत्रमा साना तथा लघु उद्यमहरूलाई मजबुत बनाउँदै दिगो रोजगारी र आय वृद्धिमा योगदान गर्नु रहेको कार्यक्रम प्रबन्धक सञ्जय पोखेलले बताए।

विद्युत विकास विभाग
नौमुरे बहुउद्देश्यीय आयोजना
सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी सूचना

विद्युत विकास विभाग, नौमुरे बहुउद्देश्यीय आयोजना, शितगङ्गा-८, अर्घाखाँची प्रस्तावक रहेको लामाताल- सितखोला- नौमुरे बाँधस्थल सडक खण्ड ७.६२४ किलोमिटर (नौमुरे बहुउद्देश्यीय आयोजना पहुँच मार्ग) निर्माण तथा स्तरोन्नति आयोजनाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी कार्य गर्ने सिलसिलामा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ बमोजिम निम्न मिति, स्थान र समयमा सुझाव संकलनको लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम आयोजना गरिएको हुँदा उपस्थितिको लागि हार्दिक अनुरोध छ। साथै आयोजनाले प्रभाव पार्न सक्ने घरधुरीको विवरण वडा कार्यालयमा यस अगाडि नै टाँस गरिएको छ।

मितिः २०८२ बैशाख २२ गते,
स्थानः शितगंगा न.पा.-७, दमारबेसी
समयः बिहान १० बजे
सम्पर्कः +९७७-९८५१२७३४०२, ९८५७०८१४०९

लुम्बिनी प्रदेश, रुपन्देही जिल्ला, सियारी गाउँपालिका वडा न.७ मा पर्ने शुभ लक्ष्मी सुगर मिल्स प्रा.लि.को स्वामित्वमा रहेको जगगाबाट निर्माण जन्य पदार्थ व्यवस्थापन कार्यको

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

(प्रकाशित मिति२०८२/०१/१७)

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	नामः शुभ लक्ष्मी सुगर मिल्स प्रा. लि. ठेगानाः सियारी गाउँपालिका वडा- ७, रुपन्देही जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश, फोन नं.:+९७७९८५७०२१६५७
प्रस्तावको व्यहोरा	♦कार्यान्वयन हुने स्थानः सियारी गाउँपालिका वडा-७ ♦जग्गाको विवरणःउद्योको नाममा कित्ता न.(३८४,३८८, ३८९) ♦प्रस्ताव बारे सामान्य जानकारीःसियारी गाउँपालिका वडा न.७ मा पर्ने शुभ लक्ष्मी सुगर मिल्स प्रा.लि.को स्वामित्वमा रहेको जग्गाबाट दिगो तथा वातावरण मैत्री रुपमा निर्माण जन्य पदार्थ व्यवस्थापन कार्य
प्रभाव पर्न सक्ने जिल्ला/न.पा.	रुपन्देही जिल्ला / सियारी गाउँपालिका वडा- ७

माथि उल्लिखित प्रस्तावको वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको जैविक तथा पारिस्थितिकीय प्रणाली, प्राकृतिक तथा भौतिक प्रणाली, सामाजिक तथा आर्थिक प्रणाली र साँस्कृतिक प्रणालीहरु बीच के कस्तो सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभाव पर्दछ भनी यकिन गर्न सियारी गाउँपालिका ७ नं वडा कार्यालय, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाको राय सुझाव लिन आवश्यक भएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भएको मितिले सात दिन भित्र देहायमा उल्लिखित ठेगानामा आई पुग्ने गरी लिखित राय सुझाव उपलब्ध गराई दिनु हुन अनुरोध गरिन्छ।

राय सुझावको लागि पत्राचार गर्ने ठेगानाहरुः

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	शुभ लक्ष्मी सुगर मिल्सप्रा. लि, सियारी गाउँपालिका वडा- ७, रुपन्देही जिल्ला फोन नं.: ९८५७०२१६५७
परामर्शदाताको नाम र ठेगाना	प्रिसिजन सिभिल कन्सलटेन्सी, तिलोत्तमा-०१, रुपन्देही जिल्ला सम्पर्क नंः +९७७ ९८६७१८९०५१

दिव्यज्योति माध्यमिक विद्यालय

बर्दघाट -२ चिसापानी, नवलपरासी।
लुम्बीनी प्रदेश

सूचना। सूचना।। सूचना।।।

मिति : २०८२/०१/१५

प्रस्तुत् विषयमा यस दिव्यज्योति माध्यमिक विद्यालय बर्दघाट -२, चिसापानी, को वि.ब्य.स. को मिति २०८१/११/२७ गते को निर्णय अनुसार आ.व. २०८१/८२ को निम्ती एक स्मार्ट बोर्ड आवश्यक भएको हुनाले के-कति मुल्यमा उपलब्ध गराउन सकिने हो त्यसको दरभाउ सहितको कोटेशन तोकिएको सामानको ब्राण्ड खुलाई मिति २०८२/०१/२६ गते कार्यालय समय भित्र खाम बन्दि गरी विद्यालयमा उपलब्ध गराईदिनुहुन अनुरोध गरिन्छ।

तपसिल :

क्र.स	विवरण	एकाई	भ्याट र ढुवानी सहितको मुल्य
१.	स्मार्ट बोर्ड सेट	१ पिस	
२.	रिमोट	१ पिस	
३.	पेन	१ पिस	

शर्तहरु :

१.सामाग्री विवरण विद्यालयले उपलब्ध गराए अनुसार हुनु पर्नेछ।
२. कम्पनी वा फर्म सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको हुनुपर्ने छ।
३. विद्यालयले रकम भुक्तानी गर्दा १.५% करकट्टी गरी भुक्तानी गर्नेछ।
४. तोकिएको समयसिमा पछि प्राप्त हुने कोटेशन उपर कुनै कारबाहि हुने छैन।
५. सबैभन्दा कम दररेट भएको कोटेशन स्विकृत गरिनेछ।
६. रकम सम्बन्धित निकायबाट प्राप्त भएपछि भुक्तानी गरीनेछ।
७.कोटेशन भर्दा कम्पनीको प्रमाण पत्र, पान नं., करचुक्ता प्रमाणपत्र, र निवेदन पनि उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
८. निवेदन दस्तुर रु. १५०० /- हाम्रो सुपर बचत तथा ऋण सहकारी संस्था, बर्दघाट - २, चिसापानीमा रहेको विद्यालयको खातामा जम्मा गरेको भौचर संलग्न गर्नुपर्नेछ।
९. कोटेशन भर्ने अन्तिम मिति सूचना प्रकाशन भएको १५ दिन भित्र हुनेछ।

श्री सोमहर आधारभूत विद्यालय

रिब्दीकोट गाउँपालिका ८ सोमहर पाल्पा
लुम्बिनी प्रदेश नेपाल

शिक्षक आवश्यकता।

मिति- २०८२/०१/१५

प्रस्तुत विषयमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई पाल्पाको मिति २०८२/०१/१५ को १५५ पत्र संख्या २०८१ / ८२ को विज्ञापन अनुमति अनुसार यस विद्यालयमा रिक्त रहेको तपशिल बमोजिमको शिक्षक आवश्यक परेको हुनाले योग्य र अनुभवि नेपाली नागरिक बाट दरखास्त आह्वान गरिन्छ।

तपशिल

१. विज्ञापन नं १ /२०८१ / ८२ **२. पदः शिक्षक**
३. तह : प्राथमिक (राहत करार)
४. तलब स्केल नियम अनुसार
५. उमेर १८ वर्ष पूरा भई ४० वर्ष ननाघेको
६. शैक्षिक योग्यता आइ ए वा सो सरह उत्तीर्ण
आवश्यक कागजातहरु शैक्षिक योग्यताका प्रमाणपत्रका प्रतिलिपि नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि, अध्यापन अनुमति पत्रको प्रतिलिपि १/१ थान
७. दरखास्त दस्तुर रु १००० मात्र
८. दरखास्त दिने अन्तिम मिति २०८२/०१/२८ गते कार्यालय समयसम्म।
९. परीक्षा मिति र स्थान पछि तोकिने छ।
१०. सम्पर्क मितिः २०८२/०१/२०
सम्पर्कको लागि मोबाईल नं. प्रधानाध्यापक ९८४७२२४३३२
वि.व्य.स. ९८५७०७६८८३२
पुनश्चः शिक्षक सेवा आयोगले प्रकाशन गरेको खण्डमा जिल्लाको करार सूचिबाट दरखास्त परेको खण्डमा उम्मेदवारको दरखास्त रकम फिर्ता गरि नियमअनुसार नियुक्त गरिनेछ।

Malarani Rural Municipality

Khanadaha, Arghakhanchi
Lumbini Province, Nepal

Invitation for Bids

Date of publication: 30-April, 2025 (2082/01/17)

Malarani Rural Municipality, Khanadaha Arghakhanchi invites electronic Sealed Quotations/Bids from eligible bidders for the procurement of goods as mentioned below:

SN	Contract Name	Identification No.	Bid Document Fee (NPR)	Bid security Amount (NPR)	Last Date of Bid Submission
1	Procurement and Supply of Sanitary Pad Disposal Machine for Malarani Rural Municipality	MRM/G/SQ/2081/082/26	1000.00	17,000.00	15/05/2025 12:00 (2082/02/01)
2	Procurement and Supply of Books for Malarani Rural Municipality	MRM/G/SQ/2081/082/27	1000.00	12,000.00	15/05/2025 12:00 (2082/02/01)

For more details, please visit PPMO website: www.bolpatra.gov.np/egp. or www.malaranimun.gov.np.or scan the QR code for full notice.

मल्लरानी ग्रामीण विकास सरोकार केन्द्र
मल्लरानी गा.पा. ४ खलंगा प्यूठान
सिलबन्दी दरभाउपत्र आह्वानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित भएको मिति २०८२/०१/१७
सिलबन्दी दरभाउ पत्रको सुचना नं. MRDCC/SQ/VITA/Goat/01/2081/082

ऐरावती गाउँपालिका र हेफर प्रोजेक्ट नेपालको साझेदारी तथा मल्लरानी ग्रामीण विकास सरोकार केन्द्र खलंगा प्यूठानको सहजिकरणमा संचालित कृषि तथा पशु विकासमा आधारित साना किसान तथा युवा उद्यमशिलता विकास कार्यक्रम अन्तर्गत माउ बाख्रा तथा बोकाहरु खरिद गर्नुपर्ने भएकोले ईच्छुक योग्य आपूर्तिकर्ताहरुबाट रितपुर्वक छुट्टा छुट्टै सिलबन्दी दरभाउपत्र आह्वान गरिन्छ।

सिलबन्दी दरभाउ पत्र सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	वस्तु / सामग्री को विवरण	परिमाण	दरभाउपत्र जमानत रकम रु.	दरभाउपत्र फारम दस्तुर	दरभाउपत्र मान्य हुने अवधि	दरभाउपत्र खरिद गर्ने अन्तिम मिति र समय	दरभाउपत्र दर्ता गर्ने अन्तिम मिति र समय	दरभाउ पत्र खोल्ने मिति र समय
१.	स्थानिय खरी, जमुनापारी, अजमेरी, बाबरी क्रस जातका बाख्राका माउ/ पाठीहरु	५०	१२,५००	१,०००।००	सिलवन्दी दरभाउपत्रको मान्य अवधि ४५ दिन हुनेछ।	२०८२/०१/३१ गते कार्यालय समय भित्र।	२०८२/०२/ ०१ गते मध्यान्ह १२.०० बजे सम्म।	२०८२/०२/०१ अपरान्ह २.३० बजे।
२.	उन्नत जातको जमुनापारी, अजमेरी, बिटल जातका बोकाहरु तथा स्थानिय उन्नत जात वा तिनका वर्णशंकर बोका	३०	२६,२५०	१,०००।००	सिलवन्दी दरभाउपत्रको मान्य अवधि ४५ दिन हुनेछ।	२०८२/०१/३१ गते कार्यालय समय भित्र।	२०८२/०२/०१गते मध्यान्ह १२.०० बजे सम्म।	२०८२/०२/०१ अपरान्ह २.३० बजे।

१. दरभाउपत्र पेस गर्न ईच्छुक व्यक्ति, फर्म, संस्था वा कम्पनीहरुले यो सुचना प्रकाशन भएको मितिले १५ दिन अर्थात् २०८२/१/३१ गते कार्यालय समय साँझ ५:०० बजे भित्र रु. १,००० / १,००० दस्तूर (फिर्ता नहुने) तथा फर्म दर्ता प्रमाणपत्र सहित लिखित निवेदन मल्लरानी ग्रामीण विकास सरोकार केन्द्रको मुख्य कार्यालय खलंगा प्यूठानमा पेश गरी सिलबन्दी दरभाउपत्र सम्बन्धी कागजात खरिद गर्न सक्नेछन्।
२. सिलबन्दी दरभाउपत्र सुचना प्रकाशन भएको मितिले १६औं दिन अर्थात २०८२/०२/०१ गते मध्यान्ह १२:०० बजे भित्र मल्लरानी ग्रामीण विकास सरोकार केन्द्र खलंगा प्यूठानको मुख्य कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ। उल्लिखित समय भन्दा ढिलो गरी प्राप्त भएका दरभाउपत्र अस्वीकृत गरिनेछ।
३. प्राप्त भएका सिलबन्दी दरभाउपत्रहरु २०८२/०२/०१ गते दिनको २:३० बजे उपस्थित हुन चाहने आपुर्तिकर्ताका प्रतिनिधिहरुको रोहबरमा ऐरावती गाउँपालिकाको कार्यालय बरौंला प्युठानमा खोलिनेछ।
४. दरभाउपत्रको मान्य अवधि दरभाउपत्र खोलिएको दिनदेखि गणना हुने गरी कम्तीमा ४५ दिन हुनुपर्नेछ। दरभाउ पत्रसाथ माथि उल्लेखित भए बमोजिम दरभाउपत्र जमानत अनिवार्य रुपमा पेश गर्नुपर्नेछ र त्यस्तो दरभाउपत्र जमानतको मान्य हुने अवधि दरभाउपत्रको मान्य अवधिभन्दा कम्तिमा पनि ३० दिन बढी हुनुपर्नेछ। दरभाउपत्रदाताले जमानत वापत नगदै राख्न चाहेमा नेपाल बैंक लि. शाखा कार्यालय खलंगा प्यूठान रहेको मल्लरानी ग्रामीण विकास सरोकार केन्द्र खलंगा प्युठानको चल्ति खाता नं ०५२००१००७६०३५२००००००१ मा त्यस्तो रकम जम्मा गर्न सकिनेछ र बैंक जम्मा भौचर सिलबन्दी दरभाउपत्र साथ पेश गर्नुपर्नेछ।
६. शिलबन्दी दरभाउपत्र खरिद गर्ने, पेश गर्ने वा खोल्ने दिन सार्वजनिक विदा पर्न गएमा त्यसपछिको लगत्तै कार्यालय खुलेको दिनलाई अन्तिम दिन मानिनेछ। यस्तो अवस्थामा दरभाउपत्र तथा दरभाउपत्र जमानतको मान्य अवधि साविककै मितिदेखि गणना गरिनेछ।
७. सिलबन्दी दरभाउपत्र पेश गर्न ईच्छुक योग्य आपूर्तिकर्ताहरुले थप जानकारीको लागि मल्लरानी ग्रामीण विकास सरोकार केन्द्रको मुख्य कार्यालय मल्लरानी गा.पा. वडा नं. ४ खलंगा प्यूठानमा प्रत्यक्ष वा संस्थाको फोन नं ०८६-४२००१९ वा ईमेल ठेगाना pr.mrdcc@gmail.com मा सम्पर्क गर्न सक्नुहुनेछ।

Local Government

RAMGRAM MUNICIPALITY

OFFICE OF MUNICIPAL EXECUTIVE
RAMGRAM, NAWALPARASI
Lumbini Province , Nepal

Invitation for Bids–(E-bidding only)

Date of publication 30th April, 2025 A.D

- **Ramgram Municipality Office of Municipal Executive, Ramgram, Nawalparasi** invites **E-bidding only** from eligible and qualified bidders for the Procurement of the following Projects.

Contract no.	Name of Project	Estimated Amount (Excluding VAT, PS and Contingency) Nrs.	Bid Security Amount, NRs.	Remarks
RAM/EB/081/082/27	Ramgram Stupa ko Samrakshan tatha Purwadhar nirman, Ramgram 7	28,97,869.00	82,500/-	NCB
RAM/EB/081/082/26	Madhyamik Bidhyalaya haru lai Smart Board kharid ra Bitaran	13,75,324.51	37,500/-	Rebid SQ

- Eligible bidders must visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.to obtain further information and inspect the bidding documents .

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

तपाईको सहर बुटवल तथा लुम्बिनी अंचलमा आधुनिक जापानीय मेशिनद्वारा सेफ्टी टंकी ट्वाइलेटको रिङ्ग भरिएमा १० मिनेटमा नै सफा गरिनेछ।

- ट्वाइलेट, वाथरुम, किचन र नाली जाम भएमा हामीलाई सम्झनुहोस्।
- लोडसेडिङ्ग भएको बेलामा पनि अत्याधुनिक भ्याकुमद्वारा १० मिनेटमै सफ्टी टंकीको रिङ खाली गरिने छ।

सुपथ मूल्यमा काम गर्ने र गराउन हामीलाई एक चोटी सेवा गर्ने मौका दिनुहोस

सम्पर्कः
सीताराम सफा सेनेटरी
भैरहवा
९८६९७८९२७५,९८००७६०६२२

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

के तपाईंको घरको शिट, नाली, जाम भयो भने चिन्ता नलिनुहोस र सेनेटरी जगतमै बढी क्षमता, अत्याधुनिक प्रविधि, पावर फ्ल रोटर भ्याकुम पम्प, बिजुली नचाहिने एक मात्र सेनेटरीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्। लोडसेडिङ्गको बेला पनि सेवा दिइने छ।

सम्पर्कः
तिनाउ सेनेटरी
बुटवल-१०, सुख्खानगर, रूपन्देही,
फोनः ९८५७०५८८१३,९८०७१८०८१३

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

सेफ्टी ट्याङ्की, भरिएर, शिरनाली जाम भएर समस्या परेको छ ?
हामी तपाईंको समस्या तुरुन्त ५ मिनेटमै हल गरी दिनेछौं।
क्षेत्रः लुम्बिनी, भैरहवा, परासी, बुटवल मर्चवार

प्रो. रामशाह शाहानी
विशाल सेनेटरी
बर्मेलीटोल, भैरहवा
मो.9847324755,9804406297

दाउन्नेको सडक मर्मतका लागि थप १५ दिन ६ घण्टा बन्द

नवलपुर । पूर्व-पश्चिम राजमार्गअन्तर्गत नारायणघाट-बुटवल सडकको दाउन्ने खण्ड थप १५ दिन राति ६ घण्टा बन्द हुने भएको छ । यसअघि बैशाख १५ गतेसम्म राति ६ घण्टा बन्द गर्ने भनिए पनि बाटो विस्तारको काम नसकिएको भन्दै सडक आयोजना निर्देशनालयले थप १५ दिन बाटो बन्द गर्ने जनाएको हो ।

निर्देशनालायले मंगलबार एक सूचना निकाली बैशाख ३१ गतेसम्म राती ११ देखि बिहान ५ बजेसम्म बाटो बन्द गरिने जनाएको छ । यसअघि चैतमा ५ दिन दिउँसो चार घण्टा सवारी आवागमन रोकेर काम गरिएको थियो ।

बाटो बन्द भएको बेला बुटवलतर्फ जाने बस, मिनिबस, माइक्रो, बस तथा साना सवारी साधनलाई होङ्सी सिमेन्ट गेट दुम्किबास बजार खण्डमा र नारायणघाटतर्फ जाने सवारी साधनलाई चिसापानी बर्दघाट खण्डमा रोकिने आयोजनाले जनाएको छ ।

अहिले दाउन्ने खण्डमा पहाड काट्ने, पर्खाल लगाउने र कल्भर्ट निर्माणको काम भइरहेको पूर्वी खण्डका सूचना अधिकारी इञ्जिनियर शिव खनालले बताए ।

नारायणगढ-बुटवल सडकको एक सय १४ किलोमिटरअन्तर्गत गैंडाकोटबाट दाउन्नेसम्मको ६५ किलोमिटरमध्ये बजार क्षेत्रमा सर्भिस लेनसहित छ र जोखिम बढी रहेको क्षेत्र मानिने दाउन्नेको १४ किलोमिटर खण्डमा तीन लेनको सडक विस्तारको काम चलिरहेको छ ।

१७ अर्ब लागतमा सडक निर्माणको ठेक्का पाएको चाइना स्टेट इञ्जिनियरिङ कर्पोरेसनले हालसम्म तीनपटक म्याद थपिसकेको छ । निर्धारित समयमा काम सम्पन्न नभएपछि तेस्रोपटक थप भएको म्याद २०८२ साउन ८ गतेसम्म रहेको छ ।

त्यस्तै बुटवलतर्फ जाने मालबाहक सवारी साधानलाई चोरमारा-आरुणखोला बजार खण्डमा र नारायणघाटतर्फ जाने मालवाहक साधनलाई ज्यामिरे हकुई खण्डमा रोकिने छ ।

घाम लाग्दा दुई फिटसम्म धुलो र हल्का पानी पर्ने बित्तिकै हिलोले गाडी गुड्नै नसक्ने अवस्था रहेकोमा यो खण्ड भएर यात्रा गर्नेहरुले थप सास्ती पाउने भएका छन् । दाउन्ने खण्डको १४ किलो मिटर पार गर्न घण्टौं लाग्ने गरेको यात्रुले बताएका छन् ।

सवारी साधन नै रोकेर बाटो विस्तारको काम गर्ने भएपछि वैकल्पिक मार्गको प्रयोग गर्न ट्राफिक प्रहरीले चालकलाई अनुरोध गरेको छ ।

पूर्वबाट पश्चिम जाने सवारी साधनले गैंडाकोटदेखि कालीगण्डकी करिडोरको सडक र पूर्वबाट पश्चिम नारायणघाटतर्फ आउने सवारी साधनले बुटवलबाट पाल्पा हुँदै कालीगण्डकी करिडोरकै सडक प्रयोग गर्न सक्ने जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय नवलपुरका प्रहरी वरिष्ठ नायव निरीक्षक मिनबहदुर कुँवरले जानकारी दिए ।

वन प्राविधिक संघ लुम्बिनीमा खड्का निर्वाचित

बुटवल । नेपाल वन प्राविधिक संघ लुम्बिनीको अध्यक्षमा केशर खड्का निर्वाचित भएका छन् ।

प्रजातान्त्रिक वन प्राविधिक संघका तर्फबाट उम्मेदवार बनेका खड्कासँग जितेन्द्र खड्काले प्रतिस्पर्धा गर्ने तयारी गरे पनि उनले मनोनयन दर्ता नगरेपछि सर्वसम्मत नेतृत्व चयन भएको हो ।

उपाध्यक्षमा सूर्यप्रसाद मैनाली, दुईजना सचिवमा रोबर्ट महरा र अनुपा सिलवाल तथा कोषाध्यक्षमा राघवेन्द्र प्रताप चौधरी निर्वाचित भएका छन् । यस्तै कार्यसमिति सदस्यहरुमा नवराज शाही, नवीन पाण्डे, भावना रिजाल, कविता गैरे, एजाज अन्सारी र कमला सुनार निर्वाचित भएका छन् ।

लुम्बिनी प्रदेशमा १६ सय जना सरकारी कर्मचारीसहित ७ हजार बढी वन प्राविधिक मतदाता छन् ।

मुलुक संघीय संरचनामा गएपछि इञ्जिनियरिङ एशोसिएसन पछि वन प्राविधिक संघ प्रदेश समितिको निर्वाचन गर्ने दोस्रो संस्था भएको नव निर्वाचित अध्यक्ष खड्काले बताए ।

उनले प्रदेशमा सम्वर्द्धन प्रणालीमा आधारित वन व्यवस्थापनलाई थप सुदृढ बनाउने र यसबारे वहस पैरवी चलाउने बताए । वन विज्ञहरूलाई योग्यताको प्रमाणपत्र वितरण गर्न नेपाल वन परिषद् केन्द्रमा स्थापना गर्न संघले प्राथमिकतामा राखेर काम गर्ने जनाए ।

देशको ४५ प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा वन क्षेत्र हुँदाहुँदै काठ, दाउरा जंगलमै सडेको र वार्षिक अर्बौं रुपैयाँको काठ विदेशबाट आयात गर्नु पर्ने विडम्बना भएकाले यसलाई रोक्न भूमिका खेल्ने खड्काले बताए ।

वन स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापनका लागि पर्याप्त मात्रामा दरबन्दी सिर्जना गरी वन व्यवस्थापन गर्न प्रदेश र स्थानीय सरकारसँग पैरवी गरिने र प्रदेशका १०९ वटै स्थानीय तहमा वन प्राविधिकको दरबन्दी सिर्जना गर्न दबाब दिइने उनले जनाए ।

वित्तीय साक्षरतासँगै स्वरोजगार बनाउँदै सहकारी

प्रकाश डोटेल

स्याङ्जा

पछिल्लो समयम सहकारी क्षेत्र बदनाम र समस्याग्रस्त बन्दै गएको अवस्थामा स्याङ्जाको एक सहकारीले शेयर सदस्यलाई वित्तीय साक्षरतासँगै स्वरोजगार बनाउने अभियान चलाएको छ । जिल्लाको अर्जुनचौपारी गाउँपालिकास्थित ग्रामीण स्वावलम्बन साना किसान कृषि सहकारी संस्थाले उक्त अभियान चलाएको हो ।

चैत्रको दोस्रो हप्ताबाट चलेको उक्त अभियानअन्तर्गत वित्तीय साक्षरतातर्फ संस्थाले प्रदान गर्ने सेवा, बचत गर्ने बानीको विकास, शुलभ ब्याजदरमा ऋण प्रवाह, म्यादी बिमा, पशु बिमाले पुऱ्याउने फाइदा र सामाजिक साझेदारी कार्यक्रममा २१ सय बढी शेयर सदस्यलाई प्रशिक्षित बनाएको सहकारीले जनाएको छ ।

कृषिमा तरकारी खेतीतर्फ ३० कृषकलाई उत्पादन र व्यवस्थापन, पशुपालनमा १० जना पशुपालक कृषकलाई नश्ल सुधार, उत्पादन वृद्धि र बजारीकरणमा सहजीकरण गर्न सहकारीले समन्वय गरेको सहकारीका प्रबन्धक शालिग्राम काफ्लेले बताए । सहकारीमार्फत् मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेती, बाख्रा, कुखुरा, बंगुर र भैंसीपालनमा ५० कृषक स्वरोजार बनेको काफ्लेले दाबी गरे ।

सहकारीमार्फत स्थानीय कृषकले उत्पादन गरेको तरकारी आन्तरिक रुपमा खपत हुँदै आएको प्रबन्धक काफ्लेले बताए । उनका अनुसार पालिकामा उत्पादित दुग्ध र मासुजन्य सामग्रीहरु जिल्लाका साना बजार र पोखरा तथा बुटवलका ठूला बजारमा निर्यात हुँदै आएको छ। सहकारीका १ हजार ऋणी सदस्यमध्ये झण्डै ६ सयभन्दा बढी पशुपालक कृषक आबद्ध छन् ।

'आलीदेखि थालीसम्म, मत्रोदेखि कात्रोसम्म' कार्यक्रम लागू गरेको सहकारीले शेयर सदस्य सुत्केरी भएमा नगद २ हजार र मृत्यु भएमा नगद १५ हजार हस्तान्तरण गर्दै आएको छ । चालु वर्षमा बाढीपहिरो पीडित ४ घरपरिवारलाई त्रिपाल, लत्ताकपडा वितरण गरेको सहकारीले शेयर सदस्यका बालबालिका अध्ययन गर्ने २ विद्यालयलाई ३ लाख बराबरको फर्निचर सामग्री हस्तारण गरेको छ ।

अर्जुनचौपारी पालिकाभित्र कार्य क्षेत्र रहेको सहकारी आर्थिक वर्ष २०६८/०६९ मा नोक्सानमा थियो । सहकारीको तथ्याङ्कअनुसार पछिल्लो वर्ष २०८०/०८१ मा ४ करोड बराबरको जगेडाकोष समेत बनेको छ। ३४ सय ८४ घरधुरी रहेको पालिकाका सहकारीमा १२ वटा अन्तरसमूहअन्तर्गत १ हजार ६ सय महिला र ९ सय पुरुष गरी झण्डै २५ सय शेयर सदस्य छन् ।

पालिकामा रहेका १८ क्रियाशिल सहकारीमध्ये उत्कृष्ट ग्रामीण स्वावलम्बन सहकारीको शेयर पुँजी २ करोड रहेको छ। २५ करोड कर्जा प्रवाह गरेको सहकारीमा १५ करोड ५० लाख बचत र ६ करोड बाह्य ऋण रहेको सहकारीका अध्यक्ष बोध नारायण रेग्मीले बताए ।

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय र राष्ट्रिय सहकारी महासंघले ६८औं राष्ट्रिय सहकारी दिवसका अवसरमा सात प्रदेशका उत्कृष्ट सात सहकारीमध्ये गण्डकी प्रदेशबाट छनौट भएको ग्रामीण स्वावलम्बन सहकारीले अर्जुनचौपारीलाई तरकारी, मासु, दूध र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउने अभियान समेत सञ्चालन गर्ने तयारी गरेको छ ।

देवदहमा जग्गा नापजाँच काम सुरु

देवदह । रुपन्देहीको देवदहमा भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोबास समस्या समाधानअन्तर्गत रोकिएको काम सुरु भएको छ । भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोवासीलाई जग्गाधनी लालपुर्जा प्रदान गर्ने गरी काम अगाडि बढाएको नगरपालिकाले जनाएको छ ।

पहिलो चरणमा देवदह नगरपालिका-७ र ८ मा एकसाथ जग्गा नापजाँच काम सुरु भएको छ । देवदह-७, को शितलनगरबाट र वडा नम्बर ८ को स्कुल टोलबाट नापीको काम सुरु भएको छ। भूमि समस्या समाधान आयोगले तत्कालको लागि ४ जना प्राविधिक उपलब्ध गराएको नगरपालिकाले जनाएको छ । नगरपालिकाले प्राविधिकको व्यवस्था गरेर अन्य वडामा पनि जग्गा नापजाँचको काम अगाडि बढाउने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत कृष्णप्रसाद सापकोटाले जानकारी दिए ।

आयोग विघटनसँगै रोकिएको नापजाँच तथा वितरण कार्यभूमि समस्या समाधान आयोग पुनर्गठन भएपछि काम अगाडि बढेको हो । नापजाँचको सुरुवात गर्दै भूमि समस्या समाधान आयोग रुपन्देहीका अध्यक्ष कुमार थापाले भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोवासीलाई जग्गा धनी लालपूर्जा प्रदान गर्ने गरी नापजाँचको काम सुरुवात गरेको जानकारी दिए । उनले रोकिएको अधुरो काम पूरा गर्नु भूमि समस्या समाधान आयोगको पहिलो काम भएको बताए ।। उनले आयोगले अहिले राजश्व नभई भूमि कर मात्र लिएर भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोवासीलाई लालपूर्जा प्रदान गर्ने बताए ।

सोही अवसरमा बोल्दै देवदह नगरपालिकाका प्रमुख ध्रुवप्रसाद खरेलले देवदहमा सुकुम्बासी समस्या विकराल रुपमा रहेकाले अब यो समस्या सधैँको लागि अन्त्य गर्ने गरी नगरपालिका अगाडि बढेको जनाए । उनले एक हजार पाँच सय जग्गाधनी पूर्जा वितरणको लागि तयारी अवस्थामा रहेको र जिल्लाबाट सूचना प्राप्त हुना साथ जेठ मसान्तसम्म वितरण गरिने बताए ।

नगर प्रमुख खरेलले असोज मसान्तसम्म देवदहका भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोवासीलाई लालपूर्जा प्रदान गर्ने दाबी गरे । उनले भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोवासी समस्या समाधान गर्नको लागि नगरपालिकाले बजेटको व्यवस्था गरेर काम गरिरहेको जानकारी दिए ।

वायु प्रदूषणबाट जोगिने उपाय

-वायु प्रदुषणबाट श्वासप्रश्वासमा असर पर्ने भएकाले घरबाहिर निस्कँदा मास्कको प्रयोग गरौं ।
-वातावरणमैत्री सवारी साधनको प्रयोग गरौं ।
-दाउरा र कोइलाको सकेसम्म कम प्रयोग गरौं ।
-निर्माणस्थल, उद्योग कलकारखाना आदिबाट निस्कने धुलो धुवाँको उचित व्यवस्थापन गरौं ।
-श्वासप्रश्वास सम्बन्धी समस्या आएमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
-जथाभावी प्लाष्टिकलगायतका वस्तु नजलाऔं ।
-रुखबिरुवा रोपौं, हरियाली बढाऔं र वनजंगल जोगाऔं ।
-वायु प्रदुषणको असरबाट बचौं र बचाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

आकर्षक डिजाइन तथा छपाई

सबै किसिमका रंगिन तथा सादा डिजाइनका साथै सम्पूर्ण छपाईको लागि सधै हामीलाई सम्झनुहोस् !

आइडिया डिजाइनर्स/अफसेट प्रेस

सम्पर्क:
बुटवल-७, पुरानो बसपार्क (सब्जीमण्डी पछाडि)
यातायात मजदूर संघको भवनमा
फोन:-०७१-५५०२९३ मो.९८५७०३५३८०,९८४७१२३९५७
E-mail:ideapressbtl@gmail.com

सिद्धार्थ पब्लिकेशन (प्रा.) लि. द्वारा प्रकाशित दैनिक लुम्बिनीको लागि अध्यक्षः मोहन चापागाईं, सल्लाहकारः एम.बी. विश्वकर्मा, प्रबन्ध सञ्चालकः महेश रिजाल, सम्पादकः शेरबहादुर केसी, सह-सम्पादक : टि.आर. शर्मा

प्रधान कार्यालयः बुटवल-११, माझगाउँ, रूपन्देही, लुम्बिनी प्रदेश नेपाल, फोन : ०७१-५३०६४०, ५३७६४० इमेलः dailylumbini@gmail.com(Advt), lumbininews@gmail.com (News) मुख्य शाखा कार्यालय भैरहवा, फोनः ०७१-५७२२६७ अनलाइन संस्करण lumbinipatrika.com